

در تاریخ ۲۷ اوت ۲۰۲۵، گروه کاری شماره ۲۹ ایزو (ISO WG No. 29) پیش‌نویس بین‌المللی استاندارد ISO DIS 9001:2026 را منتشر کرد. این نسخه برای بررسی نهایی و رأی‌گیری در اختیار نهادهای عضو ایزو قرار گرفته است. اگرچه متن کامل DIS به صورت عمومی منتشر نشده است، اما محتوای آن برای نهادهای ملی مشارکت‌کننده و کارشناسان مرتبط به خوبی شناخته شده است.

بر اساس محتوای DIS و فرآیند کنترل‌شده بازبینی و رأی‌گیری، انتظار می‌رود از این مرحله به بعد تنها اصلاحات جزئی در متن استاندارد اعمال شود. انتشار نهایی استاندارد ISO 9001:2026 برای سپتامبر ۲۰۲۶ پیش‌بینی شده است. پس از انتشار، سازمان‌های دارای گواهینامه احتمالاً یک دوره انتقال سه‌ساله (تقریباً تا سپتامبر ۲۰۲۹) برای مهاجرت به نسخه جدید ISO 9001 خواهند داشت؛ البته این زمان‌بندی باید به‌طور رسمی توسط انجمن بین‌المللی اعتباربخشی (IAF) تأیید شود.

تغییرات اصلی در نسخه پیش‌نویس:

بازنگری سال ۲۰۲۶ چندین به‌روزرسانی هدفمند را معرفی می‌کند که بسیاری از آن‌ها موجب همسویی بیشتر ISO 9001 با ساختار هماهنگ سایر استانداردهای سیستم‌های مدیریت ایزو می‌شود. مهم‌ترین تغییرات مطرح‌شده در پیش‌نویس عبارت‌اند از:

1. ادغام ملاحظات مربوط به تغییرات اقلیمی

اصلاحیه سال ۲۰۲۴ به‌طور رسمی در بند ۴-۱ ادغام شده است و سازمان‌ها را ملزم می‌کند تغییرات اقلیمی را به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر در زمینه سازمان در نظر بگیرند. با این حال، دامنه الزامات در این حوزه گسترش نیافته است.

2. توسعه مسئولیت‌های رهبری

در بند ۵-۱-۱ اکنون به‌صراحت از مدیریت ارشد خواسته می‌شود که فرهنگ کیفیت و رفتار اخلاقی را ترویج داده و در عمل نشان دهد. همچنین نسخه ۲۰۲۴ راهنمایی‌های جدیدی درباره نحوه اثبات و نمایش این موارد ارائه می‌دهد.

3. اصلاحات در خط‌مشی کیفیت

خط‌مشی کیفیت اکنون باید به‌طور صریح «زمینه سازمان را مدنظر قرار داده و از جهت‌گیری راهبردی آن حمایت کند». این موضوع ارتباط میان سیستم مدیریت کیفیت (QMS) و استراتژی کسب‌وکار را تقویت می‌کند.

4. شفاف‌سازی مدیریت ریسک و فرصت‌ها

نسخه ۲۰۲۶ استاندارد ISO 9001 بند ۶-۱ را به زیربندهای ۶-۱-۱ تا ۶-۱-۳ تقسیم کرده است تا تفکیک روشن‌تری میان اقدامات مربوط به رسیدگی به ریسک‌ها و اقدامات مرتبط با بهره‌برداری از فرصت‌ها ایجاد شود.

5. توسعه الزامات آگاهی

در بند ۷-۳، الزام جدیدی اضافه شده است که کارکنان باید درک مناسبی از «فرهنگ کیفیت و رفتار اخلاقی» داشته باشند.

علاوه بر این، پیوست A به طور قابل توجهی توسعه یافته است تا راهنمایی‌های کامل‌تر و جزئی‌تری متناسب با بندهای ۴ تا ۱۰ استاندارد ارائه کند.

همانند همیشه، ممکن است پس از دریافت نظرات ذی‌نفعان درباره نسخه پیش‌نویس، تغییراتی در متن نهایی اعمال شود. با این حال، به طور خلاصه، آنچه در نسخه DIS مشاهده می‌شود نشان‌دهنده تغییراتی نسبتاً محدود و قابل مدیریت برای شرکت‌ها است.

برنامه زمانی انتقال:

انتظار می‌رود انجمن بین‌المللی اعتباربخشی (IAF) نزدیک به زمان انتشار نهایی استاندارد، قوانین و زمان‌بندی انتقال را منتشر کند. به صورت تاریخی، استانداردهای سیستم مدیریت ایزو معمولاً دوره انتقالی تا سه سال را در نظر گرفته‌اند. با این حال، با توجه به محدود بودن دامنه تغییرات، ممکن است دوره انتقال کوتاه‌تری پیشنهاد شود.

نتیجه‌گیری:

انتشار نسخه **ISO DIS 9001:2026** سرانجام شفافیت مورد انتظار را فراهم کرده است. بازنگری بعدی استاندارد ISO 9001 به عنوان یک به‌روزرسانی تدریجی و تکاملی تأیید شده است؛ به این معنا که مفاهیمی مانند رهبری، فرهنگ سازمانی و مدیریت ریسک را بهبود و تکمیل می‌کند، نه اینکه بازنگری گسترده و بنیادینی در کل استاندارد ایجاد نماید.

برای سازمان‌هایی که هم‌اکنون دارای گواهینامه **ISO 9001:2015** هستند، این موضوع به این معناست که می‌توانند همچنان از سیستم مدیریت کیفیت خود استفاده کرده و آن را بهبود دهند. سیستم فعلی آن‌ها منسوخ نشده است؛ بلکه قوی‌ترین زیرساخت ممکن برای انطباق با نسخه ۲۰۲۶ محسوب می‌شود. فرآیند انتقال، یک فرآیند یکپارچه‌سازی و تکمیل خواهد بود، نه بازسازی پرهزینه و ایجاد اختلال در سیستم.

برای سازمان‌هایی که در حال بررسی اخذ گواهینامه هستند، پیام حتی روشن‌تر است: هیچ مزیتی در به تعویق انداختن اجرای استاندارد وجود ندارد. تأخیر در استقرار سیستم مدیریت کیفیت، به معنای به تعویق انداختن مزایای ارزشمند آن، از جمله افزایش کارایی، تقویت اعتماد مشتریان و بهبود جایگاه رقابتی سازمان است.

بهترین روش برای آمادگی جهت **ISO 9001:2026** این است که از همین امروز یک سیستم مدیریت کیفیت اثربخش و مستحکم مبتنی بر **ISO 9001:2015** طراحی، اجرا و بهبود دهید.